

Versjon: 15. mars 2026

BLOMSTER, PLANTER, BUSKER OG TRÆR

Merkeordningen Nyt Norge eies og administreres av Stiftelsen Norsk Mat.

Innholdsfortegnelse

KRAV TIL BRUK AV NYT NORGE - PRYDVEKST.....	3
Vedlegg I: Kvalitetssystem i landbruket, definisjon.....	5
Vedlegg II: Kostnader ved bruk av Nyt Norge.....	6
Vedlegg III: Regler for bruk av Nyt Norge.....	8
Vedlegg IV: Rapporteringsskjema ved feilmerking/avvik	10
AVTALE.....	11

KRAV TIL BRUK AV NYT NORGE - PRYDVEKST

1. KRAVSETTETS OMFANG

Kravene i dette dokumentet omhandler kategorien blomster, planter, busker og trær, heretter kalt prydvekst.

2. NORSK OPPRINNELSE - PRYDVEKST

Norsk opprinnelse defineres ut fra plantemateriale og veksttid, utvikling biomasse og eller verdiskapning i Norge jf. tabellen nedenfor.

Type plantemateriale	Krav til plantemateriale og veksttid
Frø	Norsk eller import, hele veksttiden må være i Norge.
Løk/knoller	Norsk eller import, hele veksttiden fra tørr løk/knoll må være i Norge og minimum 1 vekstsesong.
Stiklinger/ungplanter	Norsk eller import, min. 75 % av veksttiden må være i Norge/minimum 1 vekstsesong* i Norge.
Stauder	Norsk eller import, minimum 1 års veksttid i Norge. **
Busker	Norsk eller import, minimum 1 års veksttid i Norge. **
Trær	Norsk eller import, minimum 3 vekstsesonger i Norge. **

* Definisjon på 1 vekstsesong: minimum 10 uker (avhenger av type plante)

** I henhold til Norsk Standard NS 4400 for planteskolevarer

Presisering til tabellen:

- Hortensia og andre ungplanter som tas inn i Norge uten synlig biomasse utover tørre kvister, og som trenger 1 vekstsesong for å bli en salgbar plante, defineres som norsk for merking (75 % utvikling i biomasse og minimum 75 % verdiskapning i Norge).
- Tulipaner og andre snittblomster der hele den salgbare biomassen er produsert i Norge, vurderes som norsk (75 % utvikling biomassen og minimum 75 % verdiskapning i Norge).
- Løkbloster i potte vurderes enkeltvis. Planten må være importert som tørr løk og plantens vesentlige verdiskapning må ha funnet sted i Norge for at den skal kunne defineres som norsk (75 % utvikling i biomasse og minimum 75 % verdiskapning i Norge).
- Trær produsert av importert/norsk grunnstamme (barrot) og innpodet plantemateriale fra norsk morplante kan i særskilte tilfeller merkes med Nyt Norge tidligere enn etter 3 vekstsesonger. Tilfellene vurderes enkeltvis.

3. KRAV TIL PRODUKSJON AV PRYDVEKSTEN

Prydveksten skal være produsert i et gartneri eller planteskole lokalisert i Norge.

4. KRAV OM KVALITETSSYSTEM I PRIMÆRPRODUKSJONEN

Gartneriet eller planteskolen som har produsert / alet opp prydveksten skal ha gyldig Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Ved kjøp av ungpflanter, stiklinger, løk og knoller fra andre norske gartnerier skal merkebruker påse at virksomheten har gyldig KSL. Se definisjon i Vedlegg I.

5. GODKJENNING

5.1. GODKJENNING AV VIRKSOMHET

Stiftelsen Norsk Mat skal ha mulighet til å gjennomføre besøk i virksomheten før denne kan godkjennes. Signert avtale om merkebruk gjelder som godkjenning av virksomheten.

Søknad om godkjenning av virksomhet skal sendes inn via <https://minside.nytnorge.no>. Godkjent virksomhet skal betale merkebrukeravgift etter de satser som er angitt i Vedlegg II.

5.2. GODKJENNING AV PRYDVEKST

Virksomheten skal søke om godkjenning av prydvekst via <https://minside.nytnorge.no>. Stiftelsen Norsk Mat skal godkjenne hver enkelt prydvekst . Nyt Norge-merket kan bare brukes av godkjente virksomheter på prydvekster som er godkjent av Stiftelsen Norsk Mat.

Stiftelsen Norsk Mat skal ha melding om endring i plantemateriale eller veksttid i Norge som kan ha betydning for etterlevelsen av kravene for merkebruk.

6. KRAV TIL BRUK AV MERKET

Nyt Norge-merket skal brukes på godkjent prydvekster jf. bestemmelsene i Vedlegg III.

7. OPPFØLGING OG RAPPORTERING

Virksomheten skal årlig sende inn en egenrevisjonsrapport og omsetningsrapport til Stiftelsen Norsk Mat via <https://minside.nytnorge.no>.

Virksomheten skal revideres av en ekstern revisor, oppnevnt av Stiftelsen Norsk Mat med hensyn til etterlevelse av kravene til merkebruk. Revisjon skal foretas minimum hvert tredje år.

Dersom virksomheten oppdager avvik fra kravene til merkebruk skal Stiftelsen Norsk Mat umiddelbart varsles om dette jf. bestemmelsene i Vedlegg III.

8. OPPHØR AV MERKEBRUK

Mislighold av disse kravene, manglende innbetaling av merkebrukeravgift og/eller andre forhold som gjør at merkeordningen kan komme i vanry vil kunne medføre opphør av avtale om merkebruk eller tilbaketrekking av godkjenning av aktuell prydvekst. Virksomheten kan også selv si opp avtalen.

Søkere og merkebrukere kan sende inn klage til Stiftelsen Norsk Mats styre på beslutninger som administrasjonen i Stiftelsen Norsk Mat har tatt.

Vedlegg I:

Kvalitetssystem i landbruket, definisjon

Jf. kravpunkt 4 skal prydvekster være produsert av gartneri eller planteskole som har gyldig Kvalitetssystem i landbruket (KSL).

Hva som forstås med og legges i kravet om «gyldig KSL» er avhengig av om man er primærprodusent eller merkebruker, og hvilken «kategori» merkebruker man er.

Ulike kategorier merkebrukere er:

- Merkebruker er selv primærprodusent og bruker plantemateriale fra eget gartneri / planteskole (som pkt. 1)
- Merkebruker importerer plantemateriale og driver frem/dyrker prydveksten frem i eget gartneri / planteskole (som pkt. 1)
- Merkebruker kjøper ungplanter, stiklinger, løk, knoller, busker eller trær fra andre gartnerier / planteskoler i Norge (som punkt 2)
- Merkebruker kjøper prydvekster fra andre virksomheter (som pkt. 3)

Det finnes merkebrukere som faller innunder flere av disse kategoriene.

Hos merkebruker som selv ikke er gartneri / planteskole eller som også kjøper plantemateriale fra andre gartnerier / planteskoler, vil etterlevelse av kravet om «gyldig KSL» dreie seg om ulike typer oppfølging på primærleddet.

Etterlevelse av kravet om «gyldig KSL» på de ulike leddene:

1 Produksjon i eget gartneri / planteskole

- KSL-egenrevisjon er gjennomført årlig med maksimum intervall hver 12. måned
- Avvik gitt ved ekstern KSL-revisjon skal være lukket innen avtalte frister

2 Plantemateriale kjøpt fra andre gartnerier / planteskoler i Norge

Gjelder kjøp av ungplanter, stiklinger, løk, knoller, stauder, busker og trær fra et annet gartneri /planteskole i Norge

Kjøper skal:

- Ha en rutine for å oppdatere sitt leverandørregister i KSL-databasen
- Ha en person i virksomheten som følger opp KSL

3 Prydvekster kjøpes fra andre virksomheter (eks grossist)

En merkebruker som kjøper prydvekster fra andre virksomheter, skal ha som krav i sine leverandøravtaler at gartneriene og planteskolene følges opp i tråd med punkt 2.

Vedlegg II: Kostnader ved bruk av Nyt Norge

SØKNADSGEBYR

Ved innsending av søknad om godkjenning av en virksomhet for bruk av Nyt Norge skal det betales et søknadsgebyr på kr 10 310,-. Søknadsgebyret skal dekke merkeieiers kostnader ved eventuelt informasjonsbesøk i virksomheten og søknadsbehandlingen. For produktsøknader skal det ikke betales søknadsgebyr.

MERKEBRUKERAVGIFT

Alle godkjente merkebrukere skal betale en årlig avgift til merkeieier. Merkebrukeravgiften skal bidra til å dekke markedsføring og utvikling av Nyt Norge. Merkebrukeravgiften skal beregnes pr kalenderår (1.1. - 31.12.) ut i fra foregående års omsetning i samsvar med bestemmelsene gitt nedenfor. Merkebrukeravgiften vil normalt bli krevd inn i juni. Avgiftssatsene kan justeres årlig av styret i Stiftelsen Norsk Mat. Alle satser er eks. mva.

Beregning av merkebrukeravgift

Merkebrukeravgiften består av en fast avgift og en omsetningsbasert avgift.

Fast avgift:

Satsene for den faste avgiften er trinnvis og er fastsatt ut fra virksomhetens totale omsetning av prydvekster pr år.

Total omsetning av prydvekst pr år	Fast avgift
< 10 mill.	Kr 7 733,-
10 – 100 mill.	Kr 10 310,-
100 mill. – 1 mrd.	Kr 30 930,-
1 mrd. – 10 mrd.	Kr 41 240,-
>10 mrd.	Kr 61 860,-

Spesielle bestemmelser for beregning av fast avgift:

Butikkjeder og grossister som er godkjent for bruk av Nyt Norge på egne merkevarer skal legge totalomsetningen for disse (prydvekster) til grunn for beregningen av den faste avgiften.

Virksomheter som er godkjent for bruk av Nyt Norge og som i tillegg produserer Nyt Norge-merkede produkter for andre godkjente virksomheter, skal ikke ta med omsetningen av disse i totalomsetningen som ligger til grunn for beregningen av den faste avgiften.

Omsetningsbasert avgift

Den omsetningsbaserte avgiften er satt til 0,9 % av virksomhetens årlige omsetning av produkter som er godkjent for bruk av Nyt Norge.

Minimumssats og maksimumssats:

Minimumssatsen for samlet merkebrukeravgift er kr 10 310,-. Maksimumssatsen for samlet merkebrukeravgift er kr 618 600,-.

Bestemmelser for beregning av merkebrukeravgift første år etter godkjenning

Første gangs innkreving av merkebrukeravgift vil normalt skje i juni året etter at virksomheten ble

godkjent. Den faste avgiften skal beregnes ut ifra det antall måneder virksomheten var godkjent i godkjenningsåret (total årlig omsetning av næringsmidler, delt på 12 og ganget med det antall måneder virksomheten var godkjent).

Særskilte bestemmelser for gårdsbruk som ønsker å benytte Nyt Norge på egenproduserte blomster/planter:

For gårdsbruk som ønsker å benytte Nyt Norge på egenproduserte blomster/planter, og som har en omsetning av Nyt Norge-merkede blomster/planter på under 1 000 000,- pr år gjelder følgende:

- Søknadsgebyr for godkjenning av virksomhet: kr 5 155,-
- Årlig merkebrukeravgift: kr 5 155,-

Vedlegg III: Regler for bruk av Nyt Norge

Nyt Norge er et registrert merke i Fellesmerkeregisteret og eies av Stiftelsen Norsk Mat. Stiftelsen Norsk Mat kan gi bedrifter rett til å bruke merket på produkter som oppfyller kravene til merkegodkjenning.

Merkebrukeren har ansvaret for at reglene for merket følges ved merking av produktet, i reklame og markedsføring.

Nyt Norge skal bare brukes på produkter som er godkjent for merkebruk og i markedsføringen av disse. Nyt Norge skal ikke brukes på en slik måte at det gir en generell profilering av merkebrukers virksomhet eller virksomhetens andre, ikke godkjente produkter.

Ved all markedsføring av merkede produkter skal det tas hensyn til de rammene som gis i markedsføringsloven og annet relevant regelverk.

Produktnavnene på de merkede produktene legges inn i oversikter som Stiftelsen Norsk Mat bestemmer.

BRUK AV MERKET I PRODUKTSAMMENHENG

Fellesmerket Nyt Norge skal brukes på alle godkjente produkter.

Nyt Norge skal ha en plassering på etiketten eller emballasjen som gjør den godt synlig for kunden, jf. designguide for Nyt Norge: <https://designguide.norskmatt.no/nyt-norge/>

Det skal ikke skrives tekst over logoen eller på annen måte gjøre noe som forstyrrer merkets utseende. Nyt Norge skal ikke inngå i eller fremstå som en del av virksomhets eller produktets egen logo. Alle produkter som merkes med Nyt Norge må også ha virksomhetens (merkebrukers) navn alternativt organisasjonsnummer på emballasjen.

Merkets utforming skal være i henhold til designguide for Nyt Norge. Plasseringen av Nyt Norge på produktet skal forhåndsgodkjennes av Stiftelsen Norsk Mat.

BRUK AV MERKET I MARKEDSFØRING

Markedsaktiviteter for godkjente produkter bør inkludere Nyt Norge.

Bruk av Nyt Norge og markedsføring av merkeordningen kan kun skje i sammenheng med produkter som er godkjent for merkebruk, og i henhold til designguide for Nyt Norge.

Dersom en merkebruker har produkter i sin portefølje som ikke er godkjente for merkebruk kan merkebruker ikke bruke Nyt Norge på en slik måte at:

- det gir et misvisende inntrykk av at også disse produktene er godkjente for merkebruk
- det gir inntrykk av en generell profilering av merkebrukers virksomhet for eksempel ved at Nyt Norge brukes sammen med merkebrukers logo, og ikke godkjent produkt

INFORMASJON OM MERKEORDNINGEN

Det er ønskelig at merkebruker informerer om merkeordningen på sine nettside og gjennom andre mulige informasjonskanaler.

FEILMERKING

Stiftelsen Norsk Mat definerer feilmerking som:

- 1) Prydveksten tilfredsstillende ikke kravene til norsk opprinnelse og /eller veksttid i Norge.
- 2) Merking på ikke godkjent produkt som ikke tilfredsstillende kravene til Nyt Norge.

Feilmerking er villedende for forbruker og ikke i tråd med det generelle merkeregulverket. Feilmerking kan bidra til å svekke omdømmet og tilliten til Nyt Norge og Stiftelsen Norsk Mat.

Varsling:

Ved feilmerking skal Stiftelsen Norsk Mat varsles umiddelbart. Merkebruker er pliktig til å informere om feilmerkingen til forbruker/omverdenen etter avtale med Stiftelsen Norsk Mat.

Feilmerkingsrapport fylles ut og sendes inn, se Vedlegg IV.

Alvorlighetsgrad:

Det skiller mellom mindre alvorlige og alvorlige feilmerkinger. Ved vurdering av alvorlighetsgrad er bl.a. følgende faktorer relevante:

- Omdømmerisiko for Nyt Norge og Stiftelsen Norsk Mat
- Omfanget av feilmerket vareparti
(faktorene er ikke uttømmende)

Sanksjoner ved feilmerking:

Stiftelsen Norsk Mat følger opp alle typer feilmerkinger ved å rekvirere en ekstern revisjon for gjennomgang av virksomhetens rutiner. Kostnader forbundet med revisjon og administrasjon, vil bli belastet merkebruker.

Dersom feilmerkingen vurderes som alvorlig, tar Stiftelsen kontakt med merkebruker og redegjør for konsekvenser ved gjentatte alvorlige feilmerkinger.

Etter tre alvorlige feilmerkinger ved samme virksomhet i løpet av tre rullerende år vil merkebruker bli belastet et gebyr tilsvarende 20% av merkebrukeravgift i tillegg til oppfølgingsrevisjon og administrasjon. Det samme gjelder ved feil nr. Fire i løpet av tre rullerende år. Etter den fjerde feilen går Stiftelsen Norsk Mat i dialog med merkebruker om å eventuelt avvike Nyt Norge dersom en femte feilmerking i løpet av en rullerende tre-årsperiode vil Stiftelsen Norsk Mat på bakgrunn av oppfølgingsrevisjon beslutte om virksomheten fortsatt kan benytte Nyt Norge. Feilmerkinger strykes etter tre rullerende år.

Tiltak som iverksettes når alvorlige feilmerking inntreffer

Feil registrert i løpet av 3 rullerende år	Tiltak	Gebyr	Kostnad for merkebruker	Tiltak fra Stiftelsen Norsk Mat
Feilmerking 1	Oppfølgingsrevisjon		Oppfølgingsrevisjon + adm. kostnader	Brev til merkebruker om registrering av feilmerking.
Feilmerking 2	Oppfølgingsrevisjon		Oppfølgingsrevisjon + adm. kostnader	Brev til merkebruker om registrering av feilmerking og varsling om gebyr ved evt. ny feil og innkalling til møte med feilmerking som tema.
Feilmerking 3	Oppfølgingsrevisjon	20% av merkebruker-avgift	Oppfølgingsrevisjon + adm. kostnader Gebyr	Brev til merkebruker om registrering av feilmerking og fakturering av gebyr.
Feilmerking 4	Oppfølgingsrevisjon	20% av merkebruker-avgift	Oppfølgingsrevisjon + adm. kostnader Gebyr	Brev om fakturering av gebyr og forberedelse til evt å avvikle i la tre rullerende år.
Feilmerking 5	Oppfølgingsrevisjon	20% av merkebruker-avgift	Oppfølgingsrevisjon + adm. kostnader Gebyr	Brev om fakturering av gebyr og møte med merkebruker om å evt. avvikle gjeldende produksjonssted.

Ved overtredelse av regler for bruk av merket kan Stiftelsen Norsk Mat kreve at merket endres eller fjernes. Grove overtredelser av reglene for bruk av merket skal medføre oppsigelse av merkebrukeravtalen, og kan medføre krav om umiddelbar tilbaketrekking av merkede produkter. Oppsigelse av merkebrukeravtalen kan skje med øyeblikkelig virkning.

Ulovlig bruk av merket rammes av varemerkeloven.

Det er i dag inngått avtale mellom (merkebruker) og Stiftelsen Norsk Mat (merkeeier) om bruk av Nyt Norge på de produkter som er godkjent av merkeeier.

1. BRUK AV MERKET

For å få bruke Nyt Norge må både virksomhet og produkt være godkjent og registrert i merkeeiers oversikt for merkebrukere Nyt Norge.

En godkjenning kan ikke overdras til andre enn den merkeeier har inngått denne avtale med uten skriftlig tillatelse fra merkeeier.

Det er merkebrukers ansvar å sikre at alle krav knyttet til merkeordningen Nyt Norge er oppfylt for de produkter som er godkjent. Dette innebærer bl.a. at merkebruker har ansvaret for at kravene til norsk opprinnelse, norsk produksjonssted og KSL på primærleddet er oppfylt. Merkebruker har også ansvaret for at bruk av merket på emballasje og i markedsføring er i henhold til reglene for dette jf. Vedlegg III Regler for bruk av Nyt Norge.

2. ENDRINGER

Merkebruker forplikter seg til å underrette merkeeier om endringer i plantemateriale og veksttid i Norge som kan ha betydning for kravene for merkebruk samt endring av virksomhetens navn /organisasjonsnummer. Endringer av produkt skal meldes til merkeeier i god tid før produktet skal ut på markedet. Merkeeier avgjør om endringen er av en slik karakter at fornyet godkjenning er nødvendig.

3. OPPFØLGING/KONTROLL

Virksomheten revideres minimum hvert 3. år av en ekstern revisor med hensyn til etterlevelse av kravene til merkebruk.

Merkeeier kan i tillegg gjennomføre kontroll hos merkebruker i den grad det anses nødvendig for å påse at godkjente produkter oppfyller kravene for merkebruk. Kontrollen vil være varslet på forhånd.

Blir det avdekket feil under kontrollen eller ved revisjon kan merkeeier kreve at feilen rettes opp. Merkeeier har i slike tilfeller også anledning til å be merkebruker om umiddelbart å stoppe bruk av Nyt Norge på produktet.

4. PRODUKTOVERSIKT

Merkeeier skal føre et fortløpende oppdatert oversikt over alle næringsmidler som er godkjent for merkebruk. Oversikten er tilgjengelig for allmennheten.

5. ENDRING AV KRAV

Merkeeier kan endre kravene for bruk av Nyt Norge. Det skal gis en rimelig frist for innføring av endringer som får betydning for allerede godkjente merkebrukere.

6. TAUSHETSPLIKT

Merkeeier eller andre som merkeeier bemyndiger til å handle på sine vegne, har taushetsplikt når det gjelder opplysninger om produkter, prosesser, tekniske innretninger og fremgangsmåter, drifts- eller forretningsforhold og andre forhold av konkurransemessig betydning for merkebruker.

7. TVISTER

Ved tvist om retten til bruk av merket samt ved avslag på søknad om godkjenning av en prydevekst skal merkeeier gi merkebruker en skriftlig redegjørelse for sin beslutning.

Beslutning om avslag på søknad og inndragning av merkebruk kan påklages skriftlig til styret i Stiftelsen Norsk Mat. Klagefristen er 4 uker fra merkebruker mottok beslutningen. Klagen skal være begrunnet.

8. OPPSIGELSE OG TILBAKETREKNING

Denne avtalen kan skriftlig sies opp av partene med 6 måneders varsel. Oppsigelsen skal begrunnes.

Dersom avtalen sies opp eller godkjenningen for bruk av Nyt Norge trekkes tilbake, opphører merkebrukers tillatelse til å bruke fellesmerket Nyt Norge på sin emballasje og i sin øvrige markedsføring fra den dato oppsigelsen/tilbaketrekingen gjelder fra.

Merkeeier kan trekke godkjenningen til bruk av Nyt Norge tilbake i henhold til kravene for bruk av Nyt Norge pkt. 6.

Merkeeier kan også kreve korrigerende tiltak, se denne avtalens pkt. 3.

Nyt Norge er et registrert fellesmerke. Ulovlig bruk av merket eller ulovlig referanse til merket vil følges rettslig.

9. AVGIFTER

Det skal betales en årlig avgift for bruk av merket i henhold til de satser som er angitt i vedlegg II Kostnader ved bruk av Nyt Norge.

Avgiften fastsettes av styret i Stiftelsen Norsk Mat.

Dato:

Dato:

.....
Merkebrukers underskrift

.....
Merkeeiers underskrift